

رهبر معظم انقلاب وظایف رسانه‌ها در جهت روایت صحیح دستاوردهای انقلاب در مواجهه با جنگ ترکیبی دشمن را تبیین کردند

عصر روشنگری

در سالروز بیعت تاریخی همافران نیروی هوایی با امام خمینی (ره) در ۱۹ بهمن ۱۳۵۷، رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار جمعی از فرماندهان نیروی هوایی و پدافند هوایی ارتش، آن بیعت شگفتی‌ساز را یک نقطه عطف خواندند و با تاکید بر اینکه عامل ماندگاری، استمرار و اثرگذاری آن حرکت بزرگ و تاریخ‌ساز یک کار رسانه‌ای و روایت صحیح آن ماجرا بر اساس یک قاب هنرمندانه بود، گفتند: «امروز نیز مقابله با تهاجم دشمن برای تحریف واقعیت‌ها، دستاوردها، پیشرفت‌ها و اقدامات حماسه‌آمیز نظام اسلامی نیازمند یک حرکت دفاعی و تهاجم ترکیبی با محوریت فریضه فوری و قطعی جهاد تبیین است.»

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در ابتدای این دیدار با اشاره به محدود بودن تعداد حضار به‌علت شرایط نامساعد کرونا گفتند: «من همواره مقید به رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی و عمل به توصیه‌های پزشکان هستم و در استفاده از ماسک اصرار دارم و چند ماه قبل نیز نوبت سوم واکسن را دریافت کردم.»

ایشان خطاب به مردم توصیه کردند هر آنچه پزشکان و متخصصان در زمینه رعایت شیوه‌نامه‌ها صلاح می‌دانند، عمل کنند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای سپس با اشاره به حرکت تاریخی نیروی هوایی در بیعت با امام (ره) خاطرنشان کردند: «اگرچه نسل کنونی نیروی هوایی در آن روز حاضر نبوده اما همه کسانی که در نیروی هوایی با احساس مسئولیت فعالیت می‌کنند، در افتخار و فضیلت آن روز شریک هستند؛ چرا که آن حرکت در واقع بیعت با آرمان‌ها و جهاد مقدسی بود که امام (ره) فرمانده مقتدر آن بودند، بنابراین آن حرکت معنوی ادامه دارد و همه کسانی که در مسیر آن آرمان‌ها قرار دارند، در آن حرکت سهیم هستند.» رهبر انقلاب اسلامی یکی از ویژگی‌های مهم آن حرکت بسیار تاثیرگذار را «تشخیص نیاز لحظه» از جانب افسران و همافران نیروی هوایی و انجام آن اقدام هوشمندانه بر اساس بصیرت برشمردند و گفتند: «این حرکت همچنین نشان داد محاسبات آمریکا و رژیم منحوس پهلوی، غلط بود و از جایی ضربه خوردند که تصورش را نمی‌کردند.»

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در بیسان مهم‌ترین نکته درس‌آموز آن رویداد تاریخی افزودند: «اگر نیروهای جبهه حق و اسلام، در هر میدان جهادی اعم از جهادهای

یک از آنها سرفصلی برای جهاد تبیین است.» رهبر انقلاب گفتند: «نباید گذاشت بعضی از مشکلات اقتصادی و معیشتی روی این پیشرفت‌ها و حماسه‌ها گردوغبار بنشانند و آنها را از چشم مردم دور کند و به فراموشی سپرده شود.»

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای همچنین با اشاره به «تهاجم ترکیبی» جبهه دشمن علیه ایران، یعنی تهاجم اقتصادی، سیاسی، امنیتی، رسانه‌ای و دیپلماسی تاکید کردند: «در مقابل این تهاجم ترکیبی و دسته‌جمعی، نمی‌توانیم همیشه در موضع دفاعی بمانیم و ما نیز باید در زمینه‌های مختلف از جمله رسانه‌ای، امنیتی و اقتصادی تهاجم ترکیبی کنیم که در این زمینه اهل فکر و اقدام به‌خصوص مسئولان، موظف به تلاش هستند.»

ایشان در پایان سخنان‌شان، پیشرفت‌های روزافزون کشور بر خلاف اراده‌بدخواهان را نویدبخش فردایی بهتر برای ملت دانستند و گفتند: «همچنان که جمهوری اسلامی در طول این ۴۳ سال با قدرت به‌پیش‌رفته و روزیبه‌روز مستحکم‌تر و ریشه‌داتر شده است، این حرکت به توفیق الهی در آینده نیز بهتر از گذشته ادامه خواهد یافت و دشمن باز هم ناکام خواهد شد.» ایشان همچنین با اشاره به ایام پر برکت ماه رجب، آحاد مردم به‌ویژه جوانان را به بهرومندی از فیوضات الهی و معنوی این ماه توصیه کردند. پیش از سخنان رهبر انقلاب اسلامی، امیر سرتیپ واحدی، فرمانده نیروی هوایی ارتش گزارشی از فعالیت‌ها، پیشرفت‌ها و برنامه‌های این نیرو بیان کرد.

مهدی خورسند، کارشناس مسائل بین‌الملل در گفت‌وگو با «فرهنگستان» مطرح کرد

در شرایط فعلی رسیدن به یک توافق بین‌المللی الزامی است

در قالب پالت‌های چوبی به ایران بازگرداند.

با توجه به اینکه طرف آمریکایی در روزهای اخیر به جای گرفتن تصمیمات واقعی از یک‌سو اقدامات نمایشی و از سوی دیگر جنگ رسانه‌ای را در دستورکار قرار داده است، آیا احتمال شکست را نمی‌شود محتمل‌تر از رسیدن به توافق دانست؟

درمورد اقدامی که آمریکایی‌ها در رابطه با فعالیت‌های هسته‌ای ایران انجام دادند، دیروز سخنگوی وزارت خارجه آمریکا گفت که این اقدام در راستای منافع خود آمریکا بوده است. اما در فضای رسانه‌های داخلی این اقدام نمایشی آمریکا به مقداری که باید تشریح نشد.

قبل از امضای برجام در سال ۲۰۱۵ معافیت‌های تحریمی مرتبط با برخی فعالیت‌های هسته‌ای ایجاد شد تا چین، روسیه و اروپا بتوانند محدودیت‌های درنظر گرفته‌شده در برنامه هسته‌ای ایران در برجام را اجرایی بکنند.

یعنی اینکه تغییر ساختارهایی در آب‌سنگین اراک و فردو ایجاد کنند، سانتریفیوژهای پیشرفته را از مدار خارج کنند، سوخت ۲۰ درصد تولیدشده توسط ایران را خارج بکنند و نظارت‌ها نیز بیشتر شود.

امروز هم همان اتفاق افتاده و حسن‌نیتی از این اقدام آمریکا برداشت نمی‌شود بلکه در راستای تکرار روند پیشین این معافیت‌ها اعمال شده است. اما این اقدامات ظاهر قضیه است و چیزی که در روند مذاکرات درحال جریان است، چیزی غیر از این فضا سازی‌های رسانه‌ای است. به این معنی که احتمالا در مذاکرات امتیازات مازادی ارائه شده است.

از این صحبت امیر عبداللهیان که در واکش به بازگشت معافیت‌های هسته‌ای این اقدام را به‌عنوان حسن‌نیت درنظر گرفته‌اما از لزوم انجام اقدامات عملیاتی صحبت کردند، این برداشت می‌شود که احتمالا یک دورزمانی مثبت در روند مذاکرات وجود دارد. شاید آمریکایی‌ها به پشتوانه این اقدامی که انجام دادند اقدامات دیگری را هم در میز مذاکره متعهد شده باشند.

البته این امر غیب‌گویی و آینده‌پژوهی نیست. واقعیت قضیه این است که ایران مطالباتی در مذاکرات دارد و طرف آمریکایی نیز با محدودیت‌هایی در سیاست داخلی مواجه است؛ چرا که اگر امتیاز بی ایران و ایران داده شده باشد و علنی شود، قاعدتا می‌تواند به ابزاری علیه دولت بایند در دست جمهوری خواهان تبدیل شود. این مذاکرات شروع نشده تا به هر قیمتی به نتیجه برسد؛ اما با توجه به فضای فعلی احتمال ایجاد توافق بیشتر است. شاید این توافق ایده‌آل دوطرف نباشد اما رسیدن به یک توافق بین ایران و اعضای ۵+۱ یک الزام بین‌المللی است. از این جهت احتمال رسیدن به توافق کمی بیشتر از شکست آن به نظر می‌رسد.

اما اگر درصدی هم به توافق نرسیدیم این را هم باید بدانیم که دوران گذاشتن تمام تخم‌مرغ‌های سیاسی، اقتصادی کشور در سبد آمریکا و اروپا به پایان رسیده است. راهبرد صحیح دولت سیزدهم یعنی توجه به ظرفیت‌های همسایگان و توجه به تعاملات منطقه‌ای بسیار می‌تواند برای تأمین نیازهای ایران موثر باشد.

مذاکرات بین نیز خیلی تابویی نیست که ما بخواهیم وحشت از آن را ایجاد کنیم. همه تحلیل‌ها را نباید صرفا در رسیدن به توافق معطوف کنیم. اگر مذاکرات نیز به نتیجه نرسد دنیا به پایان می‌رسد؛ چرا که رویکرد دولت سیزدهم در دیپلماسی باعث شده یک در بزرگ به‌سمت ایران باز شود و آن تعامل جدی با همسایگان است که می‌تواند زمینه گره‌خوردن اقتصاد کشورهای همسایه به ژئوپلیتیک ایران فراهم کرده و منجر به شکوفایی اقتصاد ایران و نیز بالا رفتن وزن سیاسی ایران در تعاملات بین‌المللی شود.

در گفت‌وگویی که یک رسانه روسی با میخائیل اولیانوف داشته، نماینده روسیه در مذاکرات وین با این توصیف که ۵ دقیقه با خط پایان مذاکرات فاصله باقی مانده، رسیدن به توافقی نهایی را نزدیک عنوان کرده است. در گفت‌وگویی که با مهدی خورسند، کارشناس مسائل بین‌الملل داشته‌ایم، این ادعای نماینده روسیه مورد بررسی قرار گرفته است. خورسندر رسیدن به این توافق را محتمل دانسته، اما معتقد است تنش در سیاست داخلی آمریکا می‌تواند بر کاهش عمر توافق احتمالی نیز اثرگذار باشد. در ادامه مشروح این گفت‌وگو را از نظر می‌گذرانید.

۱۱۱

اولیانوف در گفت‌وگو با روزنامه کامرسانت روسیه گفت: «تلاش بر این است که مذاکرات در همین ماه به پایان برسد. این ادعا چقدر قابل تأیید است و آیا مطالبات اصلی ایران یعنی ارائه تضمین و راستی‌آزمایی در آن درنظر گرفته شده است؟

قاعدتا اولیانوف به‌عنوان یکی از اعضای ۴+۱ بدون پشتوانه ادعایی را مطرح نمی‌کند. اما درمورد توافق احتمالی باید مطالبات ایران لحاظ شده باشد. شرط اصلی ایران این است که تحریم‌های باید به شکلی لغو بشود که منافع ایران از آن تأمین شود. سایر شروط همچون ارائه تضمین و راستی‌آزمایی در ذیل این شرط تعریف می‌شوند. اما از فضای فعلی آمریکا این گونه برداشت می‌شود که احتمالا عمر توافق احتمالی بیشتر از ۳ سال یعنی تا پایان دوره ریاست جمهوری آمریکا نباشد و شاید حتی کمتر، و تا انتخابات کنگره دوام بیاورد.

درحال حاضر تعداد نمایندگان جمهوری خواه و دموکرات در کنگره آمریکا ۵۰-۵۰ است. در چنین شرایطی معاون اول رئیس‌جمهور در کنگره دارای حق رای است. موضوع فعلی جمهوری خواهان علیه توافق نشان از این دارد که انتخابات آتی کنگره آمریکا اهمیت بالایی دارد؛ چرا که اگر جمهوری خواهان اکثریت را به دست بیاورند، می‌توانند موثر باشند و زمینه پنهان‌جویی را برای آمریکایی‌ها به وجود بیاورند.

این شرایط لزوم تحقق دغدغه دیگر ایران یعنی ارائه تضمین را روشن می‌سازد تا فضای سیاسی داخل آمریکا بر تعهدی که می‌دهد، اثر نگذارد.

اولیانوف در ادامه این گفت‌وگو گفته است: «در دیپلماسی چندجانبه این اتفاق نمی‌افتد که خواسته‌های یک‌طرف ۱۰۰ درصد مورد توجه قرار گیرد. در هر صورت من چنین نمونه‌هایی را نمی‌شناسم. به نظر شما این موضوع در راستای تضعیف موضع ایران عمل نمی‌کند؟

در آخرین جلسه پیش از سفر به وین، باقری یک جلسه هماهنگی با چین و روسیه داشت. فکر می‌کنم این موضع اولیانوف بیشتر خطابش به غربی‌هاست. با اینکه ایران ۲ بسته مشخص در مقابل طرف غربی داده است اما درحال حاضر با یک آشفتگی تصمیم‌گیری در آمریکا مواجه هستیم و در طرف دیگر فضای بسیار بدی در بین اروپایی‌ها وجود دارد. درحال حاضر اعضای اتحادیه اروپا ضمن خودخواهانه خواندن مطالبات فرانسه، انگلستان و آلمان، خطاب به جوزف بورل، مسئول تیم مذاکره‌کننده اروپا گلایه می‌کنند که چرا تروئیکای اروپایی در فضای مذاکرات کارشکنی می‌کنند و خواهان ارائه امتیازات بیشتر به ایران هستند. باید تحریم‌ها برداشته شود و باید دانست که صرفا بازگرداندن مبالغ بلوکه‌شده به ایران، هدف مذاکرات نیست. در سال ۲۰۱۵ نیز برخلاف اینکه برخی بازگشت مبالغ بلوکه‌شده را به‌عنوان گلابی و دستاورد برجام معرفی می‌کردند، مبالغی که به ایران پرداخت شد، ربطی به توافق برجام نداشت بلکه به‌دلیل آزاد شدن تعدادی از جاسوسان آمریکایی، این کشور حاضر شد بخشی از مبلغ را به‌صورت نقدی و

وین می‌شود اما همین دو امتیاز اندک نیز با اعتراض ریچارد نفیو و آرین طباطبایی رویه‌ور شده است و این دو نفر نیز به واسطه همین اعتراض از تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای آمریکا خارج شده‌اند.

بررسی محتوای گفت‌وگوهای صورت‌گرفته در دور جدید مذاکرات وین نشان می‌دهد تیم جدید مذاکره‌کننده و دولت سیزدهم به هیچ‌وجه حاضر به عقب‌نشینی از مواضع منطقی خود به‌ویژه در دو موضوع مهم رفع تحریم‌ها و راستی‌آزمایی آن نیستند.

در نتیجه این پافشاری و مقاومت عقلائی نیز ما طی دو ماه گذشته تا حدی شاهد عقب‌نشینی غربی‌ها از زیاده‌خواهی‌های پیشین خود بوده‌ایم، اما در این میان تنها عاملی که می‌تواند در آینده خللی در مقاومت عقلائی تیم مذاکره‌کننده ایجاد کند، فشار افکار عمومی داخل ایران است. بر همین مناسبت که طی این مدت همزمان با پیگیری مذاکرات وین شاهد تلاش رسانه‌ای گسترده غربی‌ها در وارونه‌نمایی محتوای مذاکرات به‌منظور اثرگذاری بر افکار عمومی ایران بوده‌ایم، کلیدواژه «ضرب‌الاجل برای پایان مذاکرات» مهم‌ترین ابزار غربی‌ها در این رقابت رسانه‌ای بوده است، همان‌طور که پیش‌تر نیز در شماره‌های متعدد «فرهنگستان» به این موضوع پرداخته‌ایم، غربی‌ها با پررنگ کردن مساله ضرب‌الاجل ضمن القای این گزاره که فرصت زیادی برای احیای برجام باقی نمانده است قصد در اثرگذاری منفی بر افکار عمومی ایران و به تبع آن فشار بر تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای داشته‌اند تا از این طریق ایران را وادار به عقب‌نشینی از مواضع منطقی خود بکنند. متأسفانه این مساله صرفا محدود به رسانه‌های غربی نمی‌شود، در داخل نیز برخی اظهارات نسبیجه‌از سوی مسئولان و بازنشر برخی تحلیل‌های خام و پخته از سوی رسانه‌ها باعث جهت‌دهی غلط به افکار عمومی جامعه در زمینه مذاکرات می‌شود، به‌عنوان مثال در دوروز گذشته برخی رسانه‌ها با استناد ناقص به برخی اظهارات دیپلمات‌های حاضر در وین مانند اولیانوف از پایان مذاکرات در وین و احتمال بالای دستیابی به توافق تا پایان ماه جاری خبر داده‌اند، این خط‌خبری درحالی‌از سوی برخی رسانه‌های داخلی پی‌گرفته می‌شود که هنوز هیچ‌چیزی در مذاکرات وین قطعی نشده و بخش مهمی از مطالبات ایران روی زمین مانده است.

در این شرایط حساسی اتمام‌یافتن مذاکرات تا پایان ماه جاری و رسیدن به توافق علاوه‌بر اینکه باعث شرطی شدن افکار عمومی و اقتصاد نسبت به نتیجه مذاکره می‌شود، سبب ایجاد فشار روی تیم مذاکره‌کننده ایران در وین نیز خواهد شد، زیرا این کنشگری رسانه‌ای غلط باعث می‌شود در آینده افکار عمومی جامعه دستیابی به توافق را امری قطعی بدانند. وقتی رسیدن به توافق تبدیل به توقع قطعی اعضای جامعه شود، نرسیدن به توافق بسیار هزینه‌زا برای تیم جدید مذاکره‌کننده خواهد بود. همین هزینه‌زایی بالا باعث افزایش زیاده‌خواهی غربی‌ها و کاهش قدرت چانه‌زنی ایران در روزهای سرنوشت‌ساز پیش‌رو در مذاکرات وین خواهد شد؛ که خود این موضوع می‌تواند بزرگ‌ترین چالش در مسیر رسیدن به یک توافق خوب باشد، زیرا با تداوم این فرآیند غربی‌ها با این استدلال که ایران به‌دلیل فشار افکار عمومی چاره‌ای جز توافق با ما ندارد، کمترین هزینه را در برابر دریافت بیشترین امتیازات خواهند داد.

میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی مستقر در وین، چند روز قبل در مصاحبه‌ای که با روزنامه کامرسانت مسکو داشت، در پاسخ به سوالی پیرامون آخرین وضعیت مذاکرات هسته‌ای در وین اظهار داشت ما به‌دنبال به سرانجام رساندن مذاکرات در اسرع وقت هستیم و مرحله فعلی را می‌توان مرحله نهایی گفت‌وگوها دانست. وی در ادامه سخنان خود گفت پیش‌نویس سند نهایی تهیه‌شده است و براساس آن می‌توان مذاکرات را در زمان نسبتا کوتاهی تکمیل کرد. مطابق اظهارات نماینده روسیه در سخنان او در دوروز گذشته باعث ارائه تحلیل‌های نادرستی از سوی برخی رسانه‌ها و تحلیلگران شده است، به همین جهت در ادامه گزارش امروز «فرهنگستان» قصد داریم ضمن بررسی آخرین وضعیت مذاکرات به‌نقد شرایط رسانه‌ای ایجادشده پیرامون نتیجه گفت‌وگوهای هسته‌ای در وین بپردازیم. مهم‌ترین بخش مصاحبه اولیانوف با روزنامه کامرسانت مسکو مربوط می‌شود به خبر وی درخصوص تهیه سند نهایی در گفت‌وگوها؛ سندی که مطابق سخنان اولیانوف می‌تواند تکمیل‌کننده مذاکرات در مدت کوتاهی باشد. برای پیگیری از صحت و سقم این خبر سراغ برخی چهره‌های نزدیک به تیم مذاکره‌کننده ایران رفتیم. بنابر اظهارات این افراد گویا در دور قبلی گفت‌وگوها طرفین درخصوص تمامی عناوین اختلافی به نتیجه نهایی رسیده‌اند و این عناوین نیز در پیش‌نویس سند نهایی‌ای که اولیانوف از آن نام می‌برد، منعکس شده است.

با تکمیل شدن عناوین اختلافی قرار گذاشته می‌شود نمایندگان کشورهای حاضر در مذاکرات برای تصمیم‌گیری نهایی درباره این موارد به پایتخت‌های خود بازگردند و بعد از بازگشت به وین نظر دولت خود درمورد عناوین اختلافی را اعلام کنند. بر همین مبنا در این دور از مذاکرات که از روز قبل آغاز شده است، دیگر شاهد گفت‌وگوهای کارشناسی مثل گذشته نخواهیم بود و از اینجا به بعد طرفین صرفا قرار است روی موارد اختلافی و نحوه اجرایی شدن یا دلایل عدم اجرایی شدن آن بحث کنند. با توجه به اینکه مذاکرات بعد از وقفه‌ای ۹ روزه تازه از سر گرفته شده، هنوز مشخص نیست غربی‌ها بعد از رایزنی‌های صورت‌گرفته در پایتخت‌های خود به‌طور کامل کدام بخش از مطالبات ایران را پذیرفته و از اجرایی کردن کدام بخش‌ها سر باز زده‌اند ولی به‌وسیله پیگیری از منابع نزدیک به تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای متوجه شدیم در دور قبلی آمریکا حاضر شده است در دو مورد به ایران تا پایان دولت بایند تضمین بدهد. نخست آمریکا متعهد می‌شود برای شرکت‌های اروپایی که قصد سرمایه‌گذاری در ایران را دارند محدودیت ایجاد نکند، دوم تا سال ۲۰۲۵ هیچ‌گونه تحریم جدیدی علیه ایران وضع نشود.

این دو امتیاز داده‌شده شامل بخش کمی از مطالبات ایران در مذاکرات